

nice“, se zavoljo suše na drevesih suše in odpadajo. Sena je bilo srednje; pšenica in ječmen sta se dobro obnesla, tode ju tukaj malo sejejo. Breskve lepo kažejo, in tudi vinska terta nam letos veliko sladkiga vina obeta, pa ji že neki sovražnik iz zahoda protí; sliši se namreč (Bog daj! da bi res ne bilo), da se je plesnoba na terti že pri Černičah pokazala. Vendar je vinska cena zadnji čas močno padla; ko se je še pred enim mescem kvinec srednjiga vina (60 bokalov) po 13 in celo po 14 gold. plačevalo, se zdaj veliko boljši kaplica po 11 gold. in še ceneji dobí, ker je vina tukaj še dovelj, in se tudi o kacijh dvéh mescih že novo pričakuje. Zvedeni vinoredniki pravijo, da se bo v 14. dnéh že mehka jagoda našla.

V broji 322. časopisa Dunajskiga „Wanderer“ smo brali, da bojo bregove ob Savi na Koroškem (!!) popravljali. Běs te plentaj! da še izobraženi pisavci tako imenovanih „velicij“ časopisov tako malo vědnosti v zemljopisji imajo, da ne vějo, kje Sava, nar večí reka za Donavo na Austrijskim teče, kar vendar vsaki učenec perve latinske šole vě, ali bi saj vediti moral.

Iz Loške doline 18. julia. Ko sim ravno v Novicah od velike nesreče bral, katero je toča 6. dan tega mesca tudi v naši fari poleg Loža naredila, se spomnem vraž, ktere so še med mnogimi prebivavci naše fare. Če toča polje potolče, pravijo nekteri babjoverci, da so duhovni tega krivi, ker nočejo toče „panati“. Nevēdnost take ljudi tako delječ pripravi, da se še clo čez duhovne gospode hudujejo, in jih obrekujejo, ako se primeri, da se je kaka nesreča po toči zgodila. Žalostno je, da ljudje sedanjí čas še v takitamoti živē. Kaj je vzrok tega? Starši in drugi bedaki in sleparji že dostikrat otrokam take neumnosti pripovedujejo, kar se jim tako vkorenini, da potem vsako podučenje brez prida ostane. Živa potreba je tedaj, da bi se že otroci v ljudskih šolah naravoslovskih reči podučevali, da bi vedili: od kod da toča pride in kako se naredí, da bi potem odrašeni taci praznih vér obvarovani bili, ktere dostikrat poštene, pravične in pobožne ljudi ob dobro imé, čast in spoštovanje pripravijo. D—n.

Iz Ljubljane. V „Graškem časniku“ smo brali unidan število ljudskih šol na Krajskim, iz kteriga zvémo, da v letu 1851 je bilo na Krajskim 7 glavnih ljudskih šol (v Ljubljani, Idrii, Novim mestu, Kamniku, Postojni, Krajnji in Loki), 94 nižjih ljudskih šol in 4 dekliških, ktere se po učilnim jeziku zamorejo razdeliti v 11 nemških, 61 slovenskih, 33 pa nemško-slovenskih. Iz 1678 vasí so otroci v šolo hodili, iz 1721 vasí pa ne; po celim Krajskim se je štelo 57.629 za šolo vgodnih otrok, izmed kterih jih je pa le 12.296 v šolo hodilo, tedaj jih 45.333 brez šolskiga podúka ostalo. Slišati, da tolikšno število otrok brez šolske izreje ostane, je zares grozno žalostno; v ti žalosti nas le to tolaži, da vemo, da veliko odrašenih v nedeljske šole hodi, ki niso imenovanim šolam prištete, in da so v več krajih tudi ob delavnikih šole, ktere niso vverstene imenovanim redovnim šolam, v kterih iz čisto proste volje za šolstvo vneti duhovni gospodje — slava jim — otroke obojniga spóla učē, in se brez vsiga plačila in brez da bi še svēt za to vedil, trudiyo za povzdigo ljudske omíke, ktera je krepka podlaga praviga blagostanja vsacimu narodu. Naj bi se kmalo te tihe šole povzdignile v očitne redovne v ktere bi hodili vsi otroci, ki so po postavi zavezani, v šolo hoditi, in veselo se bo kmalo razodel velik prid šolskiga podúka v mnogih zadevah in gotovo tudi pred sodnicami, ktere nam dokazujejo, da ve-

čidel hudodelnikov na Krajskim je po številu taci, ki ne znajo ne brati ne pisati. Kjer pa številke govore, ne veljá noben če še tako zvit zagovor; take številke so železne priče: kako potrebno je, tudi gledé na obnašanje človeka, šolsko podučenje.

Novičar iz mnogih krajev.

Od daljniga potovanja svitliga cesarja, kteriga povsod z nar večimi slovesnostmi sprejemajo, se zvé, da se je 17. dan t. m. iz Zemuna na parobrodu memo Beligrada peljal, kjer so bili na bregu turške strani turški in serbski vojaki postavljeni; iz terdnjave so pokali topovi v pozdrav cesarja; Serbski knez, turški paša iz Beligrada, general Knicanin in mnogi drugi serbski in turški častniki, ki so se poklonili cesarju v Zemunu, so ga spremili do Pančove, od kodar se je naprej v Belo Cerkev in Oršovo peljal, povsod veselo in častno sprejeman. Na Horvaško pride neki mesca oktobra; 1., 2. in 3. ostane v Zagrebu, odtod bo šel v Karlovec in v Reko. — Iz Petrovaradina je svitli cesar 3000 fl. podaril revnim Bosnjakam, ki so domačijo zapustili in jo v Sirmio pobegnili. — Vradni Dunajski časnik je razglasil te dni deržavni račun pretečeniga leta 1851, to je, vse dohodke in stroške celiga cesarstva. Dohodki od davkov in družih prejemšin so znēšli skupej 223 milionov in 252.038 fl. (tedaj za 28 milionov in 955.581 fl. več ko v letu 1850); med davki naravnimi je donesl zemljišni davk 58 mil. 684.661 fl., hišni davk 7 mil. 371.944 fl., pridobitni davk 4 mil. 45.860 fl., dohodkini davk 3 mil. 704.957 fl.; — med nenaravnimi davki se je nabralo vžitniga davka 25 mil. in 55.640 fl., na colu 19 mil. 913.315 fl., iz prodaje soli 28 mil. 677.167 fl., za tobak 13 mil. 532.458 fl., od kolka (štempeljna) in taks 15 mil. 758.968 fl., od loterije 3 milione 663.907 fl., od družih nenaravnih prejemšin čez 2 miliona; — čisti dohodki od deržavniga posestva, železnice in rudnistva so znēšli čez 6 mil. 610.485 fl.; — izverstni dohodki so znesli čez 17 milionov, med kterimi je 15 mil. 341.449 fl., ki jih je Sardinec plačal za vojskino odškodnino. Redovni stroški so znesli v vsim skupej 257 mil. 558.370 fl., neredovni pa (za pripravo na vojsko zoper Prusko v jeseni leta 1850 in odpravo armade na Nemško mejo in za povračilo vojnih stroškov Ruski vladi za pomoč na Ogerskim leta 1849) so znesli 20 mil. 862.100 fl. Med redovnimi stroški pade na deržavni dolg čez 52 mil., za cesarsko hišo 6 mil., za potrebe ministerstva vunanjih oprav čez 2 mil., za ministerstvo notranjih oprav čez 26 mil., za ministerstvo vojašine čez 111 mil., za ministerstvo denarstva čez 20 mil., pravosodja čez 17 mil., bogočastja in šolstva čez 3 mil., kupčijstva čez 12 mil., kmetijstva 316.675 fl. Po vsim tem so bili preteklo leto stroški za 55 mil. 168.432 fl. večí kakor dohodki, za 1 mil. 216.159 fl. pa manjši kakor v letu 1850. V tem letu je bilo od ene strani več stroškov, ki so kot kapital naloženi, kteri bo pozneje vsako leto dobre činže donašal in dohodke množil, — od druge strani pa je priprava na vojsko čez 18 milionov snedla, kterih letos ne bo. — Iz Banata se slišijo vesele novice, da se bo veliko žita pridelalo. — 13. tega mesca so tergali v Würzburgu na Nemškem v vertu bolnišnice prvo zrelo grozdje. — Ob volitvah poslancov na Irskim so se grozno žalostne reči godíle: protestanti in katoličani so se bili, strelali, eden družimu hiše in cerkve poderali, tako da jih je mogla armada s silo pomiriti.